

Spis treści

Przedmowa (Marek Garbicz)	13
Od autora (Mieczysław Nasitowski)	16

Część pierwsza

Wprowadzenie do ekonomii

1. Czym zajmuje się ekonomia	21
1.1. Definicja ekonomii i jej interpretacja	21
1.2. Modelowe ujęcie zagadnień ekonomicznych	23
1.3. Mikro- i makroekonomia	24
1.4. Polityka gospodarcza	25
1.5. Ekonomia pozytywna i normatywna	26
1.6. Podstawowe problemy wyboru ekonomicznego	28
1.7. Główne pytania ekonomiczne wymagające teoretycznych odpowiedzi	34
Pytania sprawdzające	36
2. Podstawowe podmioty w gospodarce rynkowej	39
2.1. Gospodarstwa domowe	40
2.2. Gospodarstwa rolne	41
2.3. Przedsiębiorstwa	42
2.4. Banki komercyjne	50
2.5. Giełda	54
2.6. Bank centralny	57
2.7. Instytucje państwowe	59
Pytania sprawdzające	60

Część druga

Mikroekonomia – kurs podstawowy

3. Mikroanaliza rynku	65
3.1. Czynniki kształtujące popyt	66
3.2. Zależność między popytem a ceną	67
3.3. Zależność między ceną a podażą	69

3.4.	Stan równowagi i nierównowagi poszczególnych dóbr na rynku	71
3.5.	Cena równowagi a cena maksymalna i minimalna	73
3.6.	Negatywne skutki powszechnego regulowania cen przez państwo	76
3.7.	Funkcje cen w gospodarce rynkowej	77
3.8.	Cenowa elastyczność popytu i jej znaczenie ekonomiczne	79
3.9.	Cenowa elastyczność podaży	89
3.10.	Elastyczność dochodowa. Struktura wydatków i zmiana poziomu płacy realnej	92
3.11.	Wpływ państwa na ceny za pośrednictwem podatku VAT	95
	Pytania sprawdzające	96
	Zadania	98
4.	Teoria racjonalnego zachowania się konsumenta	100
4.1.	Pojęcie użyteczności	100
4.2.	Krzywa obojętności konsumenta	101
4.3.	Graficzna ilustracja zmian poziomu dochodu konsumenta oraz proporcji cen nabywanych dóbr	104
4.4.	Równowaga konsumenta	106
4.5.	Efekt dochodowy przy obniżce cen i efekt substytucyjny przy zmianie relacji cen nabywanych dóbr	109
	Pytania sprawdzające	110
	Zadania	111
5.	Analiza czynników produkcji	113
5.1.	Krzywa produktu całkowitego a krzywe przeciętnej i krańcowej produkcyjności pracy	113
5.2.	Wybór najbardziej efektywnej kombinacji czynników wytwórczych	116
5.3.	Mechanizm kształtowania popytu na pracę i podaży pracy w warunkach doskonałej konkurencji	121
5.4.	Czynniki kształtujące poziom i zróżnicowanie płac	127
	Pytania sprawdzające	131
	Zadanie	131
6.	Teoria funkcjonowania przedsiębiorstwa	132
6.1.	Pojęcie oraz składniki kosztów produkcji i zysku	132
6.2.	Rodzaje kosztów i kształt ich krzywych w krótkim okresie	136
6.3.	Maksymalizacja zysku w przedsiębiorstwie przy założeniu konkurencji doskonałej	141
6.4.	Koszty przeciętne w długim okresie	146
6.5.	Ceny rynkowe a długookresowe koszty wytwarzania w gałęzi w warunkach doskonałej konkurencji	148
6.6.	Przedsiębiorstwa krańcowe w gałęzi w długim okresie	150
6.7.	Maksymalizacja zysku przedsiębiorstwa monopolistycznego ...	151

6.8.	Doskonałe zróżnicowanie cen w pełnym monopolu	156
6.9.	Wpływ zmian poziomu kosztów i popytu na rozmiary wytwarzanej produkcji w pełnym monopolu	158
6.10.	Model monopolu naturalnego	160
6.11.	Przedsiębiorstwo na rynku konkurencji monopolistycznej	161
6.12.	Złamana krzywa popytu w oligopolu	164
6.13.	Różne formy konkurencji	167
	Pytania sprawdzające	170
	Zadania	173
7.	Współczesne teorie przedsiębiorstwa	176
7.1.	Menedżerskie teorie firmy	177
7.2.	Teoria kosztów transakcyjnych	179
7.3.	Teoria agencji	180
7.4.	Teoria praw własności	181
8.	Praktyczne metody oceny działalności przedsiębiorstwa	184
8.1.	Bilans przedsiębiorstwa	185
8.2.	Rachunek wyników	185
8.3.	Analiza wskaźnikowa bilansu	187
8.4.	Próg rentowności przedsiębiorstwa	191
8.5.	Model dwóch progów rentowności przedsiębiorstwa	194
8.6.	Strategia marketingowa firmy	196
8.7.	Opcje jako najnowsza forma kontraktu	198
8.8.	Podstawowe metody szacowania wartości aktywów przedsię- biorstwa w warunkach niepewności i ryzyka	199
	Pytania sprawdzające	205
	Zadania	206

Część trzecia

Makroekonomia – kurs podstawowy

9.	Tworzenie i podział dochodu narodowego w systemie rynkowym	209
9.1.	Proces tworzenia wartości dodanej i produkcji finalnej w gospodarce narodowej	209
9.2.	Przepływy międzygałęziowe W. Leontiefa	212
9.3.	Podstawowe kategorie produktu i dochodu narodowego	215
9.4.	Ruch okrężny strumieni dochodów i wydatków	217
9.5.	Ceny jako narzędzie agregacji dochodu narodowego	221
9.6.	Zalety i wady kategorii dochodu narodowego	223
	Pytania sprawdzające	225
	Zadania	225

10. Podstawowe zależności agregatowe w ekonomii keynesowskiej	227
10.1. Inwestycje a oszczędności	227
10.2. Funkcja konsumpcji	231
10.3. Mnożnik inwestycyjny i jego wpływ na przyrost dochodu narodowego	233
10.4. Keynesowska funkcja inwestycji	237
10.5. Składniki globalnego popytu a poziom dochodu narodowego	239
Pytania sprawdzające	241
Zadania	242
11. Budżet i polityka fiskalna państwa	243
11.1. Rosnąca rola budżetu w rozwiniętych gospodarkach rynkowych	243
11.2. Deficyt i nadwyżka budżetowa	245
11.3. Podatki bezpośrednie i pośrednie	248
11.4. Zależność między stopą opodatkowania dochodów a wpływami do budżetu państwa	252
11.5. Sposoby finansowania deficytu budżetowego	255
11.6. Wpływ podatków i wydatków budżetu państwa na poziom wytwarzanego dochodu narodowego	258
11.7. Mnożnik zrównoważonego budżetu państwa	261
11.8. Możliwość finansowania deficytu budżetowego oszczędnościami	262
Pytania sprawdzające	263
Zadania	263
12. Spór o teorię równowagi ogólnej między ekonomią neoklasyczną a ekonomią keynesowską	265
12.1. Ogólny model zagregowanego popytu <i>AD</i> i zagregowanej podaży <i>AS</i>	265
12.2. Neoklasyczna teoria równowagi	268
12.3. Krytyka neoklasycznej teorii równowagi przez J.M. Keynesa	275
12.4. Porównawcza analiza makroekonomii keynesowskiej i neoklasycznej	277
12.5. Zawodność rynku	279
12.6. Zawodność państwa	281
Pytania sprawdzające	283
13. Pieniądz, rynek pieniężny, bankowość	285
13.1. Podstawowe funkcje pieniądza	286
13.2. Rodzaje pieniądza i struktura jego zasobów	288
13.3. Podstawowe składniki bilansu w bankach komercyjnych oraz w banku centralnym	290
13.4. Czynniki wyznaczające wielkość podaży pieniądza	292
13.5. Rezerwa obowiązkowa i mnożnik depozytowy	295

13.6. Mnożnik kreacji pieniądza i baza monetarna	298
13.7. Współzależności między popytem na pieniądź i podażą pieniądza a stopą procentową	299
13.8. Mechanizm kształtowania się kursu obligacji	304
13.9. Środki regulacji dopływu i odpływu pieniądza w obiegu	307
13.10. Możliwości oddziaływania banku centralnego na przebieg koniunktury gospodarczej kraju	310
13.11. Różne interpretacje zjawisk gospodarczych	311
Pytania sprawdzające	313
Zadania	314
14. Wahanie koniunkturalne w gospodarce rynkowej	315
14.1. Pojęcie i fazy cyklu koniunkturalnego	315
14.2. Realistyczny opis faz cyklu koniunkturalnego	316
14.3. Przyczyny osłabienia ostrości wahań cyklicznych po II wojnie światowej	319
Pytania sprawdzające	320
15. Inflacja i bezrobocie	321
15.1. Zagrożenia towarzyszące rozwojowi gospodarki rynkowej	321
15.2. Teoretyczne podstawy różnych form bezrobocia	323
15.3. Społeczne skutki bezrobocia	328
15.4. Pojęcie, przyczyny i rodzaje inflacji	329
15.5. Monetarystyczna teoria inflacji	334
15.6. Krzywa Phillipsa	336
15.7. Krzywa Phillipsa w długim okresie	338
15.8. Hipoteza racjonalnych oczekiwań	340
15.9. Sposoby hamowania inflacji	342
15.10. Spór o interpretację inflacji	345
Pytania sprawdzające	346
16. Bilans płatniczy kraju i wymiana międzynarodowa	348
16.1. Struktura bilansu płatniczego kraju	348
16.2. Korzyści z otwarcia gospodarki narodowej	351
16.3. Teoria kosztów komparatywnych	352
16.4. Krótkookresowe skutki gospodarki otwartej	355
16.5. Długookresowe skutki gospodarki otwartej	358
16.6. Kursy walut i ich związki z bilansem płatniczym kraju	359
16.7. Mechanizm przywracania równowagi zewnętrznej w dłuższym okresie	363
16.8. Dopuszczalna granica zadłużenia kraju	367
Pytania sprawdzające	370
Zadania	371

17. Problemy gospodarcze krajów słabo rozwiniętych	373
17.1. Pojęcie wzrostu gospodarczego i rozwoju gospodarczego	373
17.2. Zróżnicowanie poziomów rozwoju gospodarczego współczesnego świata	374
17.3. Cechy charakterystyczne krajów słabo rozwiniętych	377
17.4. Trudności przezwyciężenia niedorozwoju gospodarczego	379
Pytania sprawdzające	382

Część czwarta

Makroekonomia – kurs wyższy

18. Modelowe ujęcie równowagi ogólnej na rynku towarowym i rynku pieniężnym	385
18.1. Zależności między składnikami popytu globalnego a poziomem dochodu narodowego	385
18.2. Mechanizm transmisyjny między polityką pieniężną i polityką fiskalną a zmianami poziomu dochodu narodowego	387
18.3. Wpływ polityki pieniężnej na stopę procentową i poziom wytwarzanego dochodu narodowego	390
18.4. Wpływ polityki fiskalnej na stopę procentową i poziom wytwarzanego dochodu narodowego	393
18.5. Wpływ zmiany przeciętnego poziomu cen oraz stopy opodatkowania na poziom realnego dochodu narodowego ...	396
18.6. Bilans płatniczy w mechanizmie współzależności między stopą procentową a poziomem wytwarzanego dochodu narodowego	398
18.7. Różny stopień wrażliwości zmian stopy procentowej oraz dochodu narodowego na politykę pieniężną i politykę fiskalną	400
18.8. Model agregatowego popytu i agregatowej podaży w interpretacji nowej ekonomii keynesowskiej i nowej ekonomii klasycznej	403
Pytania sprawdzające	408
19. Teoria cyklu koniunkturalnego	410
19.1. Teoria cyklu koniunkturalnego M. Kaleckiego	411
19.2. Trend wzrostu gospodarczego	414
Pytania sprawdzające	416
20. Teorie wzrostu gospodarczego	417
20.1. Model wzrostu gospodarczego R. Harroda	418
20.2. Model wzrostu gospodarczego E. Domara	422
20.3. Wieloczynnikowa funkcja produkcji typu Cobb-Douglasa ...	426
20.4. Uwagi ogólne o różnych teoriach wzrostu gospodarczego	431
Pytania sprawdzające	434

Część piąta**Marek Garbicz****Kapitalizm XXI wieku: nowe zjawiska i procesy.
Wyłanianie się nowego świata?**

Wprowadzenie	437
21. Kapitalizm w globalnym świecie	442
21.1. Globalizacja, jej źródła i zagrożenia	442
21.2. Kapitalizm w kleszczach kryzysów	445
21.3. Kłopoty z reprodukcją kapitału?	446
21.4. Deregulacja gospodarki a narastające nierówności dochodowe w krajach rozwiniętych	448
22. Finansjalizacja gospodarki światowej	451
22.1. Podbój gospodarki przez świat finansów	451
22.2. Skąd tyle kapitału finansowego?	454
22.3. Skutki finansjalizacji gospodarki	457
23. Zmiany geopolityczne	460
23.1. Peryferie doganiają wysoko rozwinięte centrum?	460
23.2. Unia Europejska i kryzys strefy euro	464
Posłowie (Mieczysław Nasitowski)	470
Indeks	472